

ÅSIKT

Redaktör: Eva Skog 08-619 24 39, debatt@dagen.se

VILL DU DEBATTERA?

Skicka texten till:
debatt@dagen.se | Dagen debatt, 105 36 Stockholm
Uppge namn, adress och telefon.
Redaktionen förbehåller sig rätten att korta texten.

”

Orka ta samtalet. Vänd ingen ryggen. Frys inte ut. Härskas inte med tystnad. Ta samtalet. Alltid.

Andrea Jovell, chef för marknad och kommunikation på Göteborg & Co, på Twitter

Kommer det funktionshinderpolitiska haveriet stoppas nu?

Det är glädjande att regeringen i sin budget äntligen har en del förslag som förbättrar för funktionshindrades situation. Men det finns mycket kvar att göra, skriver Anders Axelsson.

Frihet, jämlikhet och broderskap. Stolta paroller från den franska revolutionen som de allra flesta politiker i dag ställer sig bakom.

Nu drygt 230 år senare förväntar vi oss, när riksdagen har antagit en bra funktionshinderpolitisk handlingsplan och Sverige ratificerat flera FN-konventioner kring människor med funktionsnedsättningar, att ni politiker går från ord till handling.

De flesta svenskar tar friheten för given. Men för många av oss som lever med omfattande funktionsnedsättningar inskränks friheten högst påtagligt av både politiska beslut och byråkratiska regler.

Den personliga assistansen är ett tragiskt exempel. När reformen genomfördes 1994 var den en stor och efterlängtd frihetsrevolution. Sedan dess har kontinuerliga åtstramningar och försämringar urholkat reformen på ett högst påtagligt sätt. Är detta något våra politiker är nöjda med? Är det något som vi med funktionsnedsättningar ska vara nöjda med?

Naturligtvis inte.

Men frågan måste ställas eftersom ingen regering oavsett färg hittills har genomfört någon större positiv reform sedan assistansreformens tillkomst.

ÄNNU SÅ LÄNGE finns det bra delar kvar. Frågan vi ställer oss är: Hur länge? Visst har samhället blivit mer tillgängligt för oss än vad det var på 1980-talet, men det finns mycket kvar att göra. Trenden med liberalisering av byggregler och försämringar av den mycket viktiga färdtjänsten oroar.

Om samhället inte klarar av att leva upp till mänskliga rättigheter är det ett kraftigt underbetyg för svensk funktionshinderpolitik.

Kommer våra behov att negligeras?

Den tekniska utvecklingen har inneburit stora förbättringar för många, men det krävs anpassningar och tekniska hjälpmedel för att den positiva utvecklingen ska komma alla till del. Bra och kostnadsfria hjälpmedel för att

ANDERS AXELSSON

Det är tänkvärt att Magdalena Andersson talar om att budgeten har ett reformutrymme på 74 miljarder. Av det är det en skrämmande liten del som går till att förbättra funktionsnedsattas tillvaro, skriver Anders Axelsson.

FOTO: ANDERS WIKLUND/TT

kunna använda den nya tekniken är tyvärr inte en självklarhet för oss med funktionsnedsättningar. Vi kräver krafttag från politikernas sida för att komma till rätta även med denna brist.

När det kommer till jämlikhet vet vi att klyftorna ökar i samhället. Och de växande inre ojämlikheterna rymmer betydande risker.

Sverige är ett land där folkhälsan mätt på traditionellt sätt – som spädbarnsdödlighet eller medellivslängd – är väldigt god, men där ojämlikheten i hälsa och livslängd är mycket påtaglig.

MER KAN OCH behöver därför göras, både för att stärka individers egna möjligheter att agera och generera resurser, och för att öka det allmännas förmåga att bidra med resurser till individer och familjer under perioder i livet eller i situationer där de egna resurserna eller handlingsutrymmet inte räcker till. Med mer likvärdiga livsvillkor och möjligheter till sådant som en god uppväxt, en bra utbildning, ett gott arbete och en rimlig försörjning kommer också en mer jämlik hälsa.

Vi ser tyvärr att den politiska

viljan att komma till rätta med dessa stora orättvisor är alldeles för låg. De som har löneinkomster har fått en markant bättre utveckling av sin privatekonomi jämfört med oss som lever på sjuk- eller aktivitetsersättning, tidigare kallad förtidspension, eller dem av oss som har hunnit bli fattigpensionärer.

VISST ÄR DET glädjande att regeringen i sin budget äntligen föreslår att ta bort skattekllyftan mellan sjuk- och aktivitetsersättningen och övriga grupper. Vi gläds också åt att regeringen föreslår förbättringar som bland annat stärker rätten till personlig assistans vid bedömningar av gränsdragningarna av föräldraansvar och egenvård.

Men vi är djupt kritiska till att assistansersättningen, som används för att bekosta den personliga assistansen, föreslås höjas med bara 1,5 procent. Detta ställt mot Riksbankens inflationsmål som ligger på 2,0 procent och att avtalade löneökningar ligger på drygt 2 procent.

Man behöver inte vara nobelpristagare i ekonomi för att förstå

”

Även om vi vill så kan vi inte av fysiska, neuropsykiatriska eller kognitiva skäl lönearbeta.

att ekvationen långsiktigt inte går ihop.

I sammanhanget är det tänkvärt att Magdalena Andersson talar om att budgeten har ett reformutrymme på 74 miljarder. Det är en skrämmande liten del som går till att förbättra funktionsnedsattas tillvaro.

Det är nämligen inte så att vi själva har gjort medvetna val att "få" de funktionsnedsättningar vi har. Men när vi lyssnar på den politiska debatten så talas det ofta och gärna kring arbetslinjen och att alla som inte rättar in sig i ledet underförstått är lata.

KANSKE KOMMER DETTA som en nyhet för politikerna: Även om vi vill så kan vi inte av fysiska, neuropsykiatriska eller kognitiva skäl lönearbeta. Vi anser trots det att vi bidrar till samhället genom olika ideella föreningsengagemang. Eller helt enkelt för att vi är människor med samma värde som alla andra och genom att vi bidrar med en mångfald.

Eller har ni en annan åsikt?

ANDERS AXELSSON, styrelseledamot i Förbundet FÖR delaktighet och jämlikhet